

عنوان مقاله:

مدل مفهومی ریشه های اخلاقی بحران محیط زیست

محل انتشار:

دو فصلنامه آب و توسعه پایدار، دوره 9، شماره 4 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

احسان تمسکی - دانش آموخته دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری- زمین، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه هرمزگان، ایران

مهدی کلاهی - استادیار، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، پژوهشکده آب و محیط زیست، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در دهه های اخیر، بحران تخریب محیط زیست، ابعاد گسترده ای به خود گرفته و موجب نگرانی های فراوانی شده است. این بحران، از آن رو که نتیجه بحرانی فکری و اخلاقی است، بایستی فارغ از جنبه های فنی و مهندسی، مورد بررسی قرار گیرد. در این پژوهش ضمن واکاوی روابط مختلف انسان و دیدگاه های متفکران جریان ساز در ارتباط با طبیعت، تلاش می شود که با ارائه مدلی مفهومی، ریشه های اخلاقی بحران محیط زیست تحلیل شود. بحران های محیط زیستی در ذیل نگرش هایی تشدید می شوند که ضمن تاکید بر انسان مداری، طبیعت را شیء ای بی جان و فاقد شعور می دانند که بهره ای جز ماده بودن صرف، ندارد. مدل مفهومی این پژوهش، نشان می دهد که در تقابل با نقاط ضعف در جهان بینی خلقت، خودمحوری و دیگرگونه گریزی، به واسطه اثرات مثبتی که جهان هستی بر بحران های محیط زیستی دارد، نگرش «بوم محوری جهان وطنی» توسعه یافته است. اخلاق محیط زیست، اخلاقی جامع است؛ یعنی ضمن در نظر گرفتن فرهنگ ها، گونه ها و زیستگاه های دیگر، جهان وطنی است. اخلاق محیط زیست از آن رو که جهان شمول است، می تواند مبنایی برای بسط اخلاق در حوزه محیط زیست قرار بگیرد. اخلاق بوم شناختی، می تواند به عنوان یک اخلاق جهان شمول در حل بحران های پیچیده و تو در توی جهان امروز، کارا باشد. برای نیل به این هدف، نخست باید از جزئیات اخلاق انسان محور آگاه شد و آن را با اخلاق محیط زیست مقایسه نمود. در یک کلام، اخلاق محیط زیست یا به بیان دقیق تر، اخلاق بوم محوری، اخلاقی جهان وطنی است که قابلیت ایجاد اجماع بر چگونگی حل بحران های محیط زیستی را دارد.

کلمات کلیدی:

اخلاق محیط زیست، فلسفه اخلاق، خودمحوری، انسان محوری گونه گرا، بوم محوری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1634017>

